

Мікола Трафімчук

ЖЫВІ па-Боску

Духоўнае выбранае

Смаленск
Наапрынт
2017

“Богацэнтрызм” – гэта нармальна!

Давайце дамовімся адразу. Нармальны чалавек – гэта так званы чалавек “богацэнтрычны”. А вось “эгацэнтрызм” – бясспрэчна, такая хвароба, якая прыніжае чалавека да жывёльнага стану з яго дзікунскімі інстынктамі фізічнага самазахавання ды размнажэння. “Богацэнтрычны” чалавек багаты духоўна! Гасподзь Бог для яго перадусім! Усявышні Творца – у цэнтры ўсяго яго жыцця, яго лёсу. Ён “богаадданы”, а значыць, бездакорны ў маралі і міласэрнасці, чалавечнасці і самаахвярнасці... Пасутнасці дык эгаісту-бязбожніку і самаахоўвацца няма сэнсу, а каб яму яшчэ і размнажацца... дык і самому Богу гэта не патрэбна. Але Гасподзь таму і Ўсявышні, што абсалютна кожнаму дае шанец! Ён абсалютны ўзор для нас і цярэплівасці, і міласэрнасці, і тым больш – самаахвярнасці. Наша Вера – вельмі важная для нас саміх, але найважнейшы ўсё ж для нас – Яго давер. І заслужыць яго мы можам толькі бездакорна выконваючы ўсе Яго Запаветы.

Зборнік гэты – як згустак духоўнай энергіі, што выпрацоўвалася мною на працягу апошніх двух-трох дзесяцігоддзяў. Некаторыя вершы – як паэтызаваныя вытрымкі з прац праваслаўных Святых Айцоў ды пропаведзяў пастыраў шматлікіх хрысціянскіх канфесій.

І ўсе яны як бы надыктаваныя Духам Святым, які нішто іншае, як бяскрайняя, вялікая, цудадзейная Душа самога Госпада Бога...

Аўтар

1

Гасподзь адзіч...

СВІТАННЕ

Зорна яшчэ і маўкліва,
Росна і цьмяна яшчэ...
Першы праменьчык шчаслівы
Хутка струмком пацячэ.

З-пад лёгкакрылае хмаркі,
З-за надазёрных бароў
Пырснуць праменьчыкі ярка
На збажыну і муроґ...

Вось і світае...
Радзіма
Светла ў душы паўстае.
Гэта святая гадзіна!
Моліцца час на яе.

І на паўсонную вёску,
Што ў атачэнні лугоў,
Дух апускаецца Боскі,
Хоць і нябачна яго...

1998 г.

ЯК ЖЫЦЬ...

*...Жить – не тужить,
Никого не асуждать,
Никому не досаждать
И всем – моё почтение!*

Старац Амвросій

Гэтай ісціне столькі год,
Колькі тае пад сонцам лёд;
Колькі зорак у светлай начы –
Не агледзець іх, не злічыць!
Нарадзіўся і цэлы век
“Жыць як” думае чалавек.
І часцей вырашае: “Жыць
Проста трэба як набяжыць...”
І жыве... Набягае цень
Духа злога на яго дзень.
Набягае хвароба, бяда,
Напаўзае жуда і брыда...
Сіл адбіцца ў яго няма,
Бо знясілела сіла сама,
Што закладзенна Богам у дух,
І спыняецца духа рух
У глыбінях, вышынях быцця...
Хіба варты такога “жыцця”,
О Гасподзь наш, тварэнне Тваё?
Ды наліты сасуд да краёў –
Здрадаў, звадаў у ім цераз край...
Вылівай, чалавек, вылівай;
Лі на голавы чэрцяў! Няхай

Будзе ў іх і патап, і раздрай!..
Стане вольным слабенькі твой дух...
Ты ж працуй над сабою за двух!
Ты спакусы цярпі, страты, боль –
Гэта й будзе апошні твой бой!
Пераможаш – пачнеш слаўна жыць:
Станеш блізкіх любіць, не тужыць
І нікому не замінаць,
І тварэнне Тварца шанаваць!

2017 г.

ЖЫВІ ПА-БОСКУ!

Жыві па-Боску!
Па заветах!..
Цяплом нябесным
будзь сагрэты,
Святлом працяты
будзь з вымярэння*,
Дзе валадараць:
Любоў, Натхненне,
Надзея, Вера,
Спагада, Ласка...
Жыві па-Боску!
Калі ласка!

2017 г.

*) маецца на ўвазе чацвёртае вымярэнне,
нябачны духоўны свет.

БУДЗЬМА!

На гэтым і на тым улонні –
Будзьма!

На гэтым –
Не застыне пакуль кроў,
Пакуль бягуць,
Як кроў па жылах,
Будні,
Пакуль жыве і множыцца
Любоў...

На тым –
Пакуль са свечкамі маленне
Людзей яднае, дыхае Зямля...
Пакуль
Жыве і множыцца
Сумленне
І вабіць-кліча ў Вечнасць
Млечны Шлях!

2017 г.

СВЕЧКІ

Вунь свечкі растаюць,
як тыя жыцці,
Як лёсы дагараюць
у бажбе...
Хаця...
агарак-воск яшчэ служыцьме,
Ды і агонь
ратуе сам сябе...

І гэты храм
стаяць тут доўга будзе,
Ды і агню
тут цепліцца заўжды...
І гэтыя,
што моляцца тут людзі,
Як воск, як свечкі
вернуцца сюды.

2012 г.

АБВЯШЧАЮ ВАЙНУ...

Абвяшчаю вайну грахам!
Я гатовы да гэтай бітвы...
Добрай справай, святой малітвай
Утаймую злы шал і гам...

На муры, цытадэлі зла
Я бясстрашна памкнуся ў наступ.
Тут жа стануць грахі мае настам,
Каб армада дабра прайшла...

Кроў рачулкамі пабяжыць...
Захлынецца хай зло крывёю!
Перамогу здабыць – не жыць!
Спрахне зло пад маёй душою.

2013 г.

***

Адвечная душа мая
За Вечнасцю цікуе...
І я за гэта самае
Люблю душу такую.

Святая, бессмяротная
Варкуе ў грэшным целе...
І цесна і смуродна ёй!
Глядзіш – і паляцела!

Ляціць душа-свавольніца.
Адвечна маладая,
За Вечнасцю ўсё гоніцца
І ў клетку ўсё трапляе...

1999 г.

***

Бог беларуса пачуе
Толькі на мове яго...
Родная мова ўратуе
Нас ад чужых ланцугоў.

Роднае слова вяшчуе
І беражэ ад бяды.
Бог беларуса пачуе –
Свет падабрэе тады...

2000 г.

ГРЭХ

Жыву па прынцыпу:
Далей будзь ад граху...
А ён так блізка,
Невыносна блізка!
Да долу гне і цягне,
Як валізка,
Як пень,
Як корч,
Як строма
На шляху.

Я спатыкнуся,
Часам упаду,
Бывае,
Што адразу за парогам...
Але ўстаю...
І гэта перамога!
Як трэба ўсё ж
Бліжэй быць
Да граху!

2010 г.

АГМЕНЬ

Памяці Анатоля Сыса

Душа ўся ў ззянні дабрыні.
Іду... Наперадзе агні...

Іду на ззянне... Яшчэ крок...
Агмень дабра пільнуе цмок!

Цмок шматгаловы, з пашчаў – зло!
Пыхціць агнём пякельным тло...

Як выжыць ты, душа змагла,
Калі дабро пад вартай зла?

А калі выжыла – цяпер
Павінен быць не страшным звер.

Хоць дзесяцігаловы ён –
З агню і цемры легіён...

Агмень, які вартуе цмок,
Выпешчваў сам калісьці Бог

І нам, людзям, падараваў...
А гэты цмок сабе прыбраў!

Зрабіўшы пугала з дабра,
Рашыў ён: “Дзейнічаць пара!..”

Цяпер вартуе... Аж знямог...
Душа на бой! З табою Бог!

2012 г.

УВАЗНЯСЕННЕ

Няма ў Сусвеце смерці... Як інакш!..
І трэба ж так назваць Увазнясенне!
І нам даецца тут за знакам знак,
І пацвярджаюць зоркі ўсё мігценнем...

Канец зямнога шляху ёсць у нас.
Скідае прах душа перад узлётам...
Чакае нас нябесная работа –
Святая, неспатольная яна.

2016 г.

***

Рэальныя я і віртуальныя,
І тут, і там я існую.
Перамагаю трыумфальна,
Паразу горкую цяплю...

Я ёсць пакуль тут, вечна буду;
Я там, дзе лета, дзе зіма,
Дзе і заўсёды, і... усюды
Мой дух бунтуе нездарма.

2014 г.

ВАР'ЯЦТВА

Каб жыць нябедна, доўга жыць нам
У любым краі, роднай хаце,
Вар'ятам славу не кажыце,
Вар'ятам зброі не давайце!

Няма страшнейшага вар'яцтва,
Як даць сябе ў палон бязбожжа,
Як самахвотніцкае рабства...
Тут Сам Гасподзь не дапаможа!

2014 г.

ГРЭХ

Трэба нам усё ўсім дараваць,
І тады з нябёсаў ласка сыдзе.
Грэшных трэба толькі шкадаваць —
Грэх вялікі грэшных ненавідзець.

2004 г.

ДАР

Бог надзяліў нас дзіўным Дарам —
Гады даў доўгага жыцця:
У болях і ў пакутах старасць
Да пакаяннага канца...

Абраныя, яшчэ мы доўга
Не разумеем шлях свой, лёс...
Замест таго, каб славіць Бога
Ў купелі пакаянных слёз.

2016 г.

ГАСПОДЗЬ АДЗІН...

Гасподзь адзін...
А нас так многа!
І кожны з нас –
Дзіцятка Бога!
І кожны з нас –
Маленькі Космас...
Ну ці не мудра,
Не дзівосна?
І цэркваў, храмаў
Многа розных –
І, нават, ваяўнічых,
Грозных...
Ды Ён адзін!
Ён наймудрэйшы!
І храм любы
Яму мілейшы...
І мы,
Няўключныя дзіцяткі,
Яму як сейбіту –
Зярняткі...
Ён сее нас,
Гадуе, песціць...
А потым
У сябе і змесціць!
І больш магутным
Стане з намі!
Гасподзь адзін...
Для ўсіх нас...
Амэн!

2017 г.

ЯДНАННЕ

Меней святла на Зямлі – ночы доўгія,
Холадна, вусцішна доўгаю ноччу...
Людзі шукаюць, што раз'ядноўвае,
Што іх яднае – бачыць не хочуць.

Навалач, бед і няшчасцяў цураюцца,
Ды не сціхаюць то тут, то там войны...
Госпадзь адзіны... Яму пакланяюцца
Людзі па-рознаму, кожны па-свойму!

Госпаду гэтак і так падабаецца –
Быў бы давеку ў людзей Ён адзіны.
Ды дзе-нідзе людзі ўсё ж пакланяюцца
Погані, цемры, брыдоце агіднай!

Сеюць яны супярэчнасці, спрэчкі,
Ведаць не хочуць Духа Святога.
Так век ад веку: ваўкі і авечкі;
Бог... і, як цень, легіён Антыбога.

Доўга трывае Гасподзь, выпрабоўвае,
Доўга даруе над Ісцінай кпіны...
Людзі, забудзьце, што раз'ядноўвае!
Бог вас яднае адзін, трыадзіны!

Розныя руны і масць у авечак –
Гэта Яму на карысць, вельмі міла...
Што Яму вашы нікчэмныя спрэчкі!
Бачыць у рознасці вашай Ён сілу!

2017 г.

ДАРОГА

Мы ўсе ў дарозе да цябе, Гасподзь!
Мне сніцца часта трудная дарога...
На ёй калдобін, гразі гэтак многа,
Што хоць бяры на ўзбочыну сыходзь!

Ды я брыду і гразнуць ногі ў ёй...
Такія сны Гасподзь мне пасылае!
І нездарма... Я гэта цвёрда знаю!
Мне трэба йсці, дайсці... Вось подзвіг мой!

“Калі б дарога ўстала, дык змагла б
Дастань да неба, -- кажуць людзі жартам.
Вось каб мая дарога ўстала раптам –
Дакладна ў неба дух мой прывяла б.

2016 г.

***

Дзе ні ступіш -- адны чэрці
Скачуць да знямогі...
Сто дарог -- і ўсе да Смерці...
І сцяжынка -- к Богу?

2014 г.

ДВА МЕНТАЛІТЭТЫ

Два менталітэты – як два светы:
Ліберальны і таталітарны...
У адным – усе вакол паэты,
У другім спраўляе баль бяздарнасць.

Беларусь, дзе мне Сусвет адкрыўся –
Ваўкалакаў свет і свет паэтаў!..
Свет, які надвое падзяліўся!
І падзел трагікамічны гэты...

Выспяваюць, падаюць ранеты...
На мільярд адзін пазнання яблык...
Два менталітэты – дзве планеты:
Боская адна, другая – д'яблаў.

2005 г.

***

Д'ябал без служак – ніхто.
Служкі, спыніце служэнне!
Свет будзе... у захапленні.
Д'ябал без служак – нішто...

Трэба служыць, як і жыць:
Хто ты і чый памятаці...
Быць, як Хрыстос на крыжы,
І не баяцца сканаці!..

2007 г.

Цела ў стоме...
Хоць дух не знямог.
І балюча душы і трывожна...
«Жыць так нельга!» –
                        сцвярджае Гасподзь.
Ды падміргвае д'ябал:
«Жыць можна!..»

Карае Бог нас... Ведаем, за што...
Але мы ўсё пытаемся: «За што?...»
Карае Бог нас. Ведаем, за што!
За тое, што пытаемся: «За што?...»

У каторы ўжо раз, зноў і зноў
Бог мяне ад нябыту ратуе:
Развярэдзіць душу дзіва слоў
І натхніць на работу святую.

21

ДУХІ

Што гаварыць пра долю.
Цешыць дарма свой слых!..
Людзі живуць па волі
Духаў нячыстых сваіх...

Кажуць пра сілу духу...
Толькі чыйго, каго?..
Хваліцца хват “жытухай” –
Песціць нячысцік яго!

Грошы дае, дастатак –
Толькі б яго весяліў!
Цэлы народ, як статак,
Пыл уздымае з зямлі...

Нехта апух з галадухі,
Хтосьці ўзрасціў жываты...
Злыя шалеюць духі,
Блізка ўжо Дух Святы!

2017 г.

ДУША

Добра Душы пад лагодаю сонца,
Для выпявання цяпла её стае...
Вечны Стваральнік кідае бясконца
Душы сырыя ў Сусветы свае.

Добра... Ды міг гэты вельмі кароткі!
І паляцела іскрынка-Душа
З кушч паднябесных прамою наводкай
У невядомы, таемны абшар...

Што там сустрэне? Якія нягоды?..
Выйдзе ці не з тых іспытаў яна?
Добра, калі з вогнестойкай пароды
І ў мірыядах зусім не адна!

2014 г.

ЁН

Калісьці Бога... уяўлялі старцам:
Сівая барада, святло ў вачах...
Ні атамаў не ведалі, ні кварцаў,
Ад абразоў людзей кідала ў жах!

І нездарма... Касмічныя законы,
Энергій тонкіх велічны Закон
Малінавым і проста медным звонам
Склікалі іх і вабілі ў палон...

Трыльёны год таму зусім звычайным
І простым чалавекам мог быць Бог...
Якім быць трэба мужным і адчайным,
Цярплівым, мудрым!.. Ён усё-ткі змог!

2017 г.

ЧАЛАВЕК

Чалавек – трыадзіны...

З хрысціянскіх дагматаў

Жыццё – дагледжаны, падстрыжаны
І акаймаваны кілім...
У кожнага з нас дух – як стрыжань. І...
Усё трымаецца на ім!

Каму живецца, каму маецца;
Надоўга хто, хто мімаходзь...
Душа на стрыжні тым трымаецца,
А потым – абалонка-плоць...

Усё высілкамі вялізнымі
Тварэц здзяйснее з веку ў век...
Вось гэта й ёсць мадэль прыблізная
Біямашыны “Чалавек”!

2017 г.

ДУША

Душа – амаль запоўненая матрыца:
Яшчэ два-тры этапы – і бывай!..
Нязвыклага нічога ўжо не здарыцца,
Аперыцца – і зноў за небакрай!

Апошні вырай... Некалі адбудзецца...
І ад цябе залежыць тэрмін той...
Зблукае, выйдзе, потым зноў заблудзіцца
І выйдзе назаўсёды ўжо... Святой.

ЖЫЎ...

Памяці сябра-паэта Уладзіміра Сітухі

Жыццё – нябесны падарунак:
Клубок жарсцей, спляценне спраў...
Паспеў ледзь выбраць накірунак,
Зноў спатыкнуўся – і не ўстаў...

На гэты раз ужо апошні...
Хоць меў сініцу не адну!
З'аруць нашчадкі тваю пожню,
Дзе падымаў ты цаліну...

Ішоў упарта і бясстрашна,
Араў і сеяў, зноў араў...
Прайшоў зямны – нямалаважны! –
Этап: жыў, сеяў, здабываў...

2013 г.

ЖЫЦЦЁ ЗЯМНОЕ

О хто б я быў, каб не жыццё зямное,
Калі б душа мая не расцвіла,
Каб не анёлы, што жылі са мною,
Не сцераглі ад пошасці ды зла!

І крыллем ад дурнот не захіналі
І падымалі, калі падаў ніц!..
Хіба нашчадкі гэты верш чыталі б?
Хіба іх захапляў бы звон крыніц?

І зорны спеў, і пошчак салаўіны,
І водар траў, вясёлкі пераліў,
Каб не імгненні тыя і хвіліны,
Калі я рос, калі пад небам жыў?

І самай лепшай за жыццё адзнакай
І спадчынай тваёй будзе Зямля
Расквечаная... Ты скажы ёй “дзякуй”
І з радасцю збірайся ў Млечны Шлях!

2015 г.

***

За кожны міг табе, Гасподзь, малюся;
За кожны день паклоны табе б'ю.
Адзін твой знак “пара” – і я скаруся,
Схілю ў пакоры галаву сваю...

А ўсё таму, што пачуваю госцем
Сябе ў зямных харомах залатых,
Дзе баль за балем калі й правіць хтосьці,
То я малюся за апошні ўздых...

***

Калі Госпаду будзе заўгодна,
Калі лёсу не стане дакучна –
Дзевяностыя справім угодкі
І адправімся ў вечнасць нягучна...

Там няўцешна, няўлежна, ды дома;
Там і мэты, задачы не тыя...
Там як след -- самавіта, дыхтоўна --
Зоймем троны-пасады святых.

2012 г.

***

Спакой... Пакой...
Кампутар мудры...
Усё змяшчае манітор:
Разлівы рэк, прасторы тундры,
Абшар тайгі, каскады гор...

Незамянімы гід, дарадца,
Настаўнік, лекар і пачтар...
І адпачынак ён, і праца...
Спакуса д'ябла... Божы дар...

ЗДЗЯЙСНЕННЕ

Мае грахі:
    лянота
        і жарсцей
Пекельны баль
    пад небам трыадзіным...
Затое як жадаў я,
        як хацеў
Сябе сам ашчаслівіць
        і... Радзіму!
Цяпер,
    калі ўжо ў вечнасць
        плыць пара,
Мне любя думаць,
    што я жыў на свеце...
Я мару здзейсніў:
    каліва дабра
Далёкай зоркай
    ціха-цмяна свеціць.

2014 г.

***

Загасціліся мы, загасціліся,
Загулялі мы ў шчодрых гасцях...
Ці не позна мы ўсе спахапіліся
Каля прорвы свайго небыцця?
Нас не будзе ні заўтра, ні некалі...
Будуць іншыя тут, у гасцях.
Праскакалі мы з вамі, праехалі
Па сваіх жа, уласных, касцях!

***

Што такое шчасце?
Не разважыш...
Скажаш “задаволены”, “люблю”...
Што такое смерць?
І не заўважыш,
Як пакінеш грэшную зямлю...
Што такое лёс?
Прыблізна скажаш
“У жыцці дарога”, “зорны шлях”...
Што такое вечнасць?..
Калі ляжаш
У труну...
А паспрабуй не ляж!..

2013 г.

ЗЛЫБЯДА

Мы выкармілі злыбяду
Самі сабе... Пры чым тут хтосьці!
Пілі гарэлку, як ваду,
Мы за здароўе ў маладосці.

Калі б я піў, дык піў бы сам
Цяпер... Няма братоў па шклянцы...
Цяпер смалу ліюць ім там
У горла чэрці на гулянцы.

2010 г.

ДУША

Нястомная душа!
Вунь цела спачывае...
Яна ж лунае ўсё
над пеклам і над раем
Ды сведчыць целу
і ў грахах і ў тлуме
Пра ўсё,
Што бачыць,
чуе,
плача,
думае...

Чароўная душа!
Не трэба ёй каноны,
Зямныя і бязглуздыя
законы.

Крыштальная душа!
Ільдзінка ці расінка...
Няўлоўная душа!
Ні на хвілінку...

2000 г.

ЛЕПШЫЯ І ГОРШЫЯ

Злым лепш у свет белы
Хоць не прыходзь...
Добрым каб стаць,
Не паможа і хабар...
...Лепшых людзей забірае Гасподзь,
Горшых –
Бярэ сабе д'ябал.

2002 г.

ЗМАН

Пакінь харомы люстраныя,
Прайдзі і полымя, й ваду!..
У зман вядуць шляхі зямныя
Ўсіх, у каго нямоцны дух.

Не прамяняе той харомы
На шлях у церніях, агні,
Хто нават Богу невядомы,
Бо таго духу – ані-ні...

Ён так і сыдзе ў невядомасць,
У чорную дзіру-турму,
Якая ёсць адвечным домам
Звышбездухоўнаму яму...

І ўсё ж спыніся перад домам
Тым, за сцяной дзе вечны змрок!
Павер хаця б сабе самому –
Да Веры гэта першы крок...

2017 г.

ВЕРА

Зямное адбаліць жыццё –
І будзеш зоркамі сагрэты.
Адсюль адкрыецца... усё:
І таямніцы, і сакрэты...

За гэту веру, боль пакут,
За неймавернае трыванне
Ты ўшаваны будзеш тут –
Няўзнак зямному шанаванню!

Няхай не кожны Запавет
Не змог з грахамі ўсімі ўжыцца...
Сканаў... А ўжо на ўвесь Сусвет
Сузор'е новае іскрыцца.

2015 г.

VІP

Вось мы й былыя...
Спакваля,
Упарта мы сплывалі ў старасць.
Забрала сілы ўсе зямля,
Сышлі гады, юнацтва мары!

Кілімам слалася жыццё
Скрозь перад намі, маладымі...
І час струмком гуллівым цёк,
А зараз вось-вось хвалю ўздыме...

І захлыне кругаварот
І панясе... у вір Сусвету,
Туды, адкуль увесь наш род
Калісь занесла ў цемру гэту!

А разам з родам і святло,
Цяпло, сумленне, абавязкі...
Наканавана нам было
Рабіць з планеты дзіва-казку.

Рабілі... Што было рабіць?
Цярпець і верыць... (Цяжка гэта!)
І проста так, па-людску, жыць,
Па-людску сплыць у вір Сусвету.

2015 г.

ГРАХІ

З-пад Слуцка, Полацка, Нясвіжа
Жарсцей-спакусаў не стрымаць...
Свае грахі я ненавіджу
І не хачу іх паўтараць!

І ім няма куды падзецца,
Шукаюць шчыліны паўсюль.
А тут адчынены ўсе дзверцы
І супраціву – проста нуль...

Хто іх шукае ды жадае –
Туды й цякуць усе яны.
Грахі пасцель не засцілаюць,
Не знаюць сораму й віны...

Не ведаюць грахі спачыну
І ненажэрныя яны!
Звядуць саліднага мужчыну
З дарогі ў вір... За паўцаны!

А што казаць пра род слауты
Матуль ды цётка, ды нявест!..
Грахі – палон, кайданы, путы...
Няпройдзены дагэтуль тэст!

А там, куды плывём, спытаюць,
Тэст не прайшлі, што трэба тут?..
...Слязьмі на споведзі змываю
З душы смярдзючы, гнойны бруд.

2015 г.

ДА ХРЫСТА!

Вунь купалы ў мальбе і ззянні,
Спакой, святая прастата...
Ідзі з пакорай, з пакаяннем,
А не з гардыняй, да Хрыста!

І з храма вузенькай сцяжынкай
Ідзі з палёгкаю ў душы
Ўбок, дзе крыжы стаяць на ўзмежку,
А там, за рысаю той – шыр!..

Такая шыр, такая далеч;
Такі прастор, такі прасцяг,
Працяты звонкай магістраллю
Звышмімалётнага жыцця!

2016 г.

ЗЕРНЕ ІСЦІНЫ

Мы цуд нябесны песцім на Зямлі.
Цуд гэты зернем ісціны завецца!
...Зярняткі набрынялі, прараслі,
Ды нестася цяпла ім, каб сагрэцца.

Ад сэрцаў палымяных іх цяпло
Патрэбна – не ад сонечных праменняў.
У сонца клопат свой: няшчадна Зло
Паліць... А сэрцам – зберагаць насенне!

Відаць, не будзе людзям на Зямлі
Жыцця занадта светлага зямнога,
Бо парасткі яшчэ ў рост не пайшлі,
Бо сэрцаў палымяных не так многа...

Маліцца б Жыццядайнаму агню
Заўсёды, а не толькі ў дзень пасхальны!
І дасць Гасподзь – памкнуцца ў вышыню
Расткі ўсіх Боскіх ісцін эпахальных.

2016 г.

КАЗАЛІ МНЕ...

Казалі мне: “Бяры ўсё ад жыцця...”

І я, хоць не заўсёды, але слухаў.

І вось мяне зацяты страх працяў

Цяпер перад Святым і строгім Духам!

Хто гэткі прыткі? Хто так палічыў,

Што ад жыцця па поўнай браць нам трэба?

А з чым пасля мы застанемся, з чым?..

І з чым пасля душа памкнецца ў неба?

Падманамі і здадамі мяне

Вялі гарэзы-д’яблікі да скрухі.

Казалі зноў: “Бяры, а то міне...”

“І так міне...” – адказваў... і не слухаў.

Цяпер усё! Мінула... не вярнуць...

Лічу свае набыткі я і страты...

І добра знаю ісціну адну...

Даруй мне, лёс! Кругом я вінаваты...

Ці слухаў, ці не слухаў – час імчаў.

Цяпер я – перад змрочнаю сцяною...

Разгубленасць у выцвельх вачах,

А ўсё, што браў – каменнямі за мною!..

2015 г.

ДЗЕСЯЦЬ ЗАПАВЕТАЎ

Думаць, як думае неба,
Жыць, як жыве Сусвет...
Значыць, выконваць трэба
Кожны Яго завет.

Год хай застаўся, хай месяц...
Хай табе жыць толькі міг –
Усе заветы (іх дзесяць !)
Сэрцам, душою прыймі!

Нават калі не паспеш
Выканаць нейкі з іх –
Адчуеш, як пацяплее
Апошні зямны твой уздых!

Жыві, пакуль кліча дарога,
Натужна душа звініць!..
Насамрэч не так і многа –
Па заветах жыць.

2017 г.

ДАР І ДАНИНА

Жышчэ для нас –
Дар і даніна...
Дар Вечнасці...
Даніна дзён...
Калі парывам жыў адзіным –
Твой след на тле Зямлі
Відзён!

Ён зіхаціць
У промнях, росах...
Свяціцца, тлее і гарыць...
Іскрыцца зорамі
Ў нябёсах,
Мігціць
У водблісках зары...

Пераліваецца ў вясёлцы...
У кожным лісціку
Дрыжыць...
Жывіцай млее
Ў Боскай зёлцы
І спорым дожджыкам
Імжыць...

Хто адказаў,
Як быць павінна,
Калі пытанняў –
Процьма-цьма...
Што ёсць жышчэ?
Дар і даніна...
Адказу іншага няма!

2017 г.

ДЗЕЦІ ВЕЧНАСЦІ

Жыццё абарвецца... Як сон...
Прачнемся мы ў іншым Сусвеце.
Няважна, праз колькі год, дзён...
Мы – семя,
Мы – Вечнасці дзеці!

Атручана ўлонне Зямлі...
Якія з нас Боскія людзі!
Няправедна тут мы жылі –
І там...
Недарэкамі будзем!

Нам доўга спіраллю кружляць!
А часу – што зор мірыяды...
Было ў нас імгненне –
Зямля...
А мы дык і гэтаму рады!

2016 г.

ЖАРСЦІ

На думку “інакаў” праваслаўнай царквы сэнс чалавечага жыцця на Зямлі – у пазбаўленні жарсцей першародных...

Калі хто святым і быў –
Усё роўна плоццю тленны...
Мы – не Боскія рабы,
Мы – рабы жарсцей пякельных.

Жарсці паляць нас спакон
І не грэбуюць душою...
Важна: як надыдзе скон –
Колькі возьмеш іх з сабою.

НЕ ПРАСІ

Калі ты талентам ад Бога
Адораны, як і жыццём, --
Бары, змагай сябе самога
І не пытай: “А што дасцё?..
Дасцё за тое ці за гэта...”
Ты ж не прасі – сваё аддай
І выцісні з сябе, паэта:
Страх, пыху, смутак і адчай!

2017 г.

ПРАВИНЫ

Якім жа трэба быць мужчынам
І з кім спакой знайсці, і дзе?..
Мне Бог спазнаць даў дзве жанчыны,
Расчараванняў – тысяч дзве...

Навошта мне расчараванні
Тыя бясконцыя былі?
Відаць, каб я спазнаў дазвання
Усе правіны на Зямлі...

І што? Спазнаў... набраў камення,
Душу да скалаў прыкаваў,
Жыў захапленнямі імгненні,
Яшчэ й на старасць прыхаваў...

Душа ляцець хутка павінна,
Як адарвацца ад Зямлі!..
...У Боскі храм нясу правіны,
Што ўсцяж каменнямі былі.

2016 г.

ТЫ

Ты часам думаеш: не ў час
Самы найлепшы ты з'явіўся...
Чаму, адтуль, з нябесных высяў,
Цябе паслалі ў гэты раз?

Ды важна, што з'явіўся ты,
А не хто іншы ў час нялёгкі...
І над табой твае аблокі
І неба, Боскай пекнаты...

І птушкі над тваёй душой
Спяваюць ёй у асалоду,
Люляй, цалуй сваю свабоду,
Любі Сусвет!.. Цяпер ён твой!

Няважна: як, калі ці дзе,
Кім, у каго ты нарадзіўся...
А важна, што Хрыстос здзівіўся:
“Які хлапчук, глядзі, расце!..”

2015 г.

СУМНЫ ЭКСПРОМТ

Быў час, калі мы мелі час
І шмат было ў нас часу...
Кахалі мы, кахалі нас
Аддана і адразу!

Цяпер... Куды ўсё адплыло,
Зляцела і расстала?
Было – як быццам не было
І ўжо... амаль не стала.

Над плёсамі, па берагах
Ні туманоў, ні чаек...
Над лёсамі – туга-смуга
І горкі дым адчаю.

Зноў ранак... Сонца грэе нас...
Пяклуюся, не спаўшы,
Што ўжо не нашым будзе час...
І дзіўна, што не нашым.

2016 г.

ЗЯМЛЯ

Зямля -- Душа гіперпрасторы, --
Сусвету чуйная Душа...
Твае азёры, рэкі, моры
Жарсцямі-думкамі кішаць!..

У пырсах чыстых, пене -- воды,
Віхуры хмар і зрухі гор...
Дзіця любімае Прыроды,
Сасуд бясцэнны сярод зор.

2014 г.

ІСЦІНА

Ці радасць, ці крыўдлівая нягода –
Будзь стрыманы ў пачуццях удвая.
Ніхто не можа ісцінай валодаць,
Таму яна... у кожнага свая.

Таму па свайму нораву і лёсу
З нас мае кожны ісціну сваю...
У ісціны высокія нябёсы –
Сакрэты асцярожна выдаюць.

2016 г.

***

Каб засталіся сляды
Вашы ў вяках на зямлі –
Думайце сэрцам заўжды
І галавой дзе-калі!..

2008 г.

2

Калі чалавек нараджаецца...

КАРА

Душа жадае волі чыстай,
А яе тыркаюць у бруд...
Дзень быццам сонечны, празрысты,
А зло, як хмара, тут як тут!

Ды не бывае зла без краю,
Ніколі зло сябе не злей...
Бо за злачынствы Бог карае!
Бывае, тут жа... Ці пазней...

2014 г.

***

Мішы Мацкевічу

Бог – валадар сваіх Сусветаў,
Жывых і мёртвых уладар.
І не адменіш яго вета,
І не ацэніш яго дар.

Нямала з неба забаронаў
Спаслаў Гасподзь на грэшных нас.
Ды на Зямлі – свае бароны
І каралі... Цяпер іх час!

На вета боскае – іх вета.
За дарам дар яны грабуць...
А ўслых чытаюць запаветы
І ўсе захоўваюць табу.

Усё, як быццам бы, па-Боску
У валадарстве сатаны...
А Бог ізноў паставіць коску –
Прадоўжыць летапіс зямны.

2001 г.

МНЕ ЦІКАВА ЗМАГАЦЦА...

Калі тройчы і болей па дваццаць —
Бессэнсоўнага мала ў жыцці...
Прэч спакой! Мне цікава змагацца,
Пнуцца, бегчы, імкнуцца, ісці...

Маладосці грахі, не бясследна
Вы праз жылы і нервы прайшлі!
Што я ведаў пра вас, што я ведаў,
Калі пыл уздымаў на Зямлі!

Пыл сівы той асеў мне на голаў.
Сэрца камень-валун зашчаміў...
І пачуў я пагрозлівы голас
З-пад аблокаў у светлы той міг:

“Уцякай з-пад грахоўнага дрэва
Ды рыдлёўку бяры і капай...
І карчуй, і сячы яго! Трэба
Яго знішчыць... Інакш будзе гай...”

Не шкадуй злых калючак зялёных,
Што ўжо засціць жыцця небакрай!
Разрастуцца грахі, дрэваў кроны,
Захінуць ад цябе неба рай...”

Каб жа двойчы, хаця б, мне па дваццаць!..
Ды суровы пад небам закон.
А ўсё роўна цікава змагацца —
Пнуцца, бегчы жыццю наўздагон!

2015 г.

МАЛІТВА СВЯТОМУ ДУХУ

Неба – бездань!
Неба – люстра!
І такі празрысты дзень!
Я іду Табе насустрач!
Толькі Ты... мяне сустрэнь.

О бяскрайні,
О вялікі,
Найкаштоўнейшы мой Дух!
Не стамлюся Цябе клікаць!
Веру, ведаю: прыйду!

2017 г.

ТАК БЫ МОВІЦЬ...

Дух ужо напагатове
З кожным рухам,
З кожным словам...
Ён мацнее і мацнее,
Усё можа, усё ўмее!
Цуд табе ўжо Ён рыхтуе,
Цела дзівамі пакуе:
І здароўем, і настроем...
Пераможцам і героем
Каб ты стаў у кожнай справе
У рэальнасці, на яве.
Вось і ты напагатове!
Моцны духам...
Так бы мовіць...

2016 г.

МОВА

Мова – праява Духу.
Мова – і ёсць Дух!
Хочаш – кажы, хочаш – слухай,
Хочаш – адзін ці ўдвух...

Мова радзіны, сябрыны,
Мова тваёй грамады...
Мова адна – Дух адзіны.
Моцны ты духам тады!

2012 г.

***

На мове, што Бог табе даў,
Да Госпада і прамаўляй!
Бо мова – паветра й вада,
Твая пад табою зямля...

Яе ні за што не карай,
Інакш пакарае яна...
І здрадзіць табе родны край,
І шлях загародзіць сцяна...

Абрынецца знекуль бяда,
Па рэбрах як дасць кухталя!
На мове, што Бог табе даў,
Да лёсу свайго прамаўляй!

2013 г.

***

Сэнс здаровы не дае нам спуску,
І свідруе думка спакваля:
Беларусь без мовы беларускай –
Як вакол Чарнобыля зямля...

2013 г.

НАША МОВА

Наша мова павінна чуцца,
Жыць і слухацца на Зямлі,
Бласлаўляць на сьвятыя пачуцыці
І зьвінець, і грымець дзе-калі...

Наша мова – зусім не прамовы,
Абяцаньні ды звон-пустазвон,
А жывыя, сьвітальныя словы,
Дараваныя Богам спакон.

2014 г.

ЁН І МЫ

Колькі добрага – столькі й благога,
Колькі радасцяў – столькі й нягод!
Мы – не проста ўсе... атамы Бога,
Мы мікроны з мікронаў Яго...

Мы – у Ім, Ён – у нас... Зорным пылам
Нас яднаюць Сусветы і Час...
Мы – і міласць яго і няміласць,
І надзеі Яго ўсе – на нас!

Мы ж таксама свае спадзяванні
Не звязалі ні з кім – толькі з Ім...
На галгофу, як з Ім на спатканне,
У чарзе з мілаваннем стаім.

2015 г.

***

Народ, схіліся перад Ісцінай,
Скарыся Праўдзе і Дабру!
Гасподзь ізноў вядзе да выйсця нас.
Ён не пакінуў Беларусь!

Ці не таму ў нас хрысціянская
Баліць пакутная душа?
Шалеюць ідалы паганскія
Ў жыцці не вартыя й граша.

Смыліць душа, даруе выйсце нам,
Пераадольвае надлом...
Народ, схіліся перад Ісцінай
І ўстань з каленняў перад Злом!

2013 г.

КАЛІ ЧАЛАВЕК НАРАДЖАЕЦЦА...

Калі чалавек нараджаецца –
У небе такое здараецца!..
Столькі ў анёлаў работы
Стваральнай, у радасць-ахвоту!

Свята Душы Новай,
Мільярднай, Зямлю гатавай
Садам зрабіць, Эдэмам...
Заўжды тут як тут – дэман!

Ён момант свой упільнуе –
Спакусіць і ашальмуе
Душу, што анёл незнарокам
Не ўгледзеў аднойчы звысоку...

Бывае: урок за ўрокам –
Сталее душа крок за крокам.
Тады зноў святкуюць нябёсы,
Ідзе па зямлі Хрыстос босы...

2017 г.

МЫ

Не адзіныя ў Госпада дзеці
Мы на самай прыгожай з планет.
Ёсць, відаць, у бясконцым Сусвеце
Самы дзіўны, нязвыкла нам Свет...

Ёсць такія нялюдскія з'явы,
Што й жыццём усё цяжка назваць...
Мы, зямляне, пад Госпадам Правым,
Як і Ён, маем права ствараць...

Паміж пеклам пякельным і раем,
Дзе ніколі не вяне суквет,
Нехта чадзіць, смярдзіць, разбурае –
Мы ж будуюм, ратуем Сусвет!

2017 г.

НАШ БОГ

Нам слова “смерць” паскудзіць слых,
Як словы “скон”, “труна”, “магіла”...
Наш Бог – Бог мёртвых і жывых!
Яму стварэнне Яго міла...

Гасподзь выпешчвае Душу
Між зор – слухмянае дзіцятка –
І пасылае ў тлум і шум
Нейкай зямлі сваёй спачатку...

Яна гартуецца ў агні,
Вадзе і ў звонкіх медных трубах...
Яе палічаны ўсе дні
Ў матэрыі занадта грубай!

І паўтараецца амаль
Усё аднолькава бясконца,
Пакуль закручвае спіраль
Галактыка, а потым... Сонца...

Цаніце кожны свой уздых
І дыхайце бясконца многа!
Наш Бог – Бог мёртвых і жывых...
Пашчасціла нам, людзі, з Богам!

2017 г.

ТВОРЦУ

Начамі доўгімі маліцца і... пісаць –
Вось лёс абарных Богам і Сумленнем!
Маліцца... каб да зор ішло маленне.
Пісаць... каб зразумелі пакаленні,
У чым ёсць сэнс жыцця, яго краса...

Цябе поруч з апосталамі Час
На службу хрысціянскую паставіў.
Ты сам заканадаўца, аўтар правіл,
Як птушка Фенікс, уваскрэслы Авель,
Мо тысячны, ці ўжо мільённы раз!

2017 г.

ПАЭТ

*Светлай памяці Народнага паэта Беларусі
Ніла Гілевіча*

Паэты ў лепшым свеце ўсе анёлы...
Таму ім і зайздросціць гэты свет.
Паэт да нараджэння бласлаўлены
Дбаць на Зямлі пра Боскі завет.

І дбае... Хоць правоў зямных не мае.
Але ў яго вышэйшыя правы!
Пануе іерархія зямная,
Ды перад ёй не ўсе ніжэй травы!..

З ім моляцца і Божыя кароўкі,
І салаўі, і белыя буслы...
Шчыруе Літургія і не моўкне
І Госпада лагодзіць, цешыць слых.

2016 г.

ПЛЕЯДА

Памяці Народных паэтаў Беларусі

Няўмольны час... Няўмольней Бога –
Яго заўжды можна ўмаліць.
Не адмяніць Суда самога!
Хіба што можна аддаліць...

Маліліся і аддалялі...
Малітвай быў іх кожны верш!
І светлымі былі іх далі,
Калі ў народзе жыў давер...

Сыходзілі... Свая часіна
Ў час эпахальны ў іх была.
І кожны для эпохі сын быў –
змагар-апостал супраць зла.

І кожны дапаўняў плеяду,
Што ўславіла славу ты край.
Ёсць час для яркіх зарападаў...
Няхай палае небакрай!

2016 г.

ЦЯЖКІЯ ЧАСІНЫ ДЛЯ ПАЭТАЎ

Міколу Панасюку

Кожную прыкмету канца свету
Пільна, засяроджана лаўлю...
Цяжкія часіны для паэтаў
Зноў Гасподзь вяртае на Зямлю.

Вельмі яму дрэнна, чалавеку!
А на струны чуйныя душы
Стомлены анёл зляцеў аднекуль –
Ціхенька звіняць яны... Пішы!

Хай у будане, хай у катэдзжы
Напісаць вялікае – няўзнак...
Бо паэту, як казаў паэт жа,
Добра так і гэтак – усяляк!

2010 г.

ТАЎРО

Відаць, мы ўсе пазначаны таўром.
І не нябесным – знакам сутарэнняў...
Таму і пазбягае нас Дабро,
Жыве між нас у іншым вымярэнні.

А на паверхні раскашуе Зло
І зацьміць розум чадам ды хлуснёю...
Так ёсць, бо гэтак з даўніх пор было.
Ці будзе? Вось што валадарыць мною!..

Дабро прыходзіць і дыктуе верш,
У снах чытае мне свае трактаты...
І папракае: ты яшчэ жывеш?
Чаму яшчэ за праўду не распяты?

2017 г.

ПАПРОСТУ Я...

Я забыў, што такое стрэс,
Як здымаюць яго забыўся...
Для мяне зноў Хрыстос уваскрэс
І наўекі з нябёсаў спусціўся.

Я рахманы, як тая гара,
На паклон, што ідзе да людзінаў,
Мне даўно свае нетры пара
Страсянуць і страхнуць свае льдзіны.

Я тут цэлую вечнасць стаяў,
Чуў і стогны, і енкі, і песні...
Гэта я, Боскі дар, Гэта я –
Векавечны, зямны... і нябесны.

***

Мне б не есці ні сала, ні хлеба,
Мне б не піць ні вады, ні гарбаты...
Паўтараю, што кажа мне Неба!
Задаволены тым і багаты!

***

Мо занадта я крытычны
І ва ўсім катэгарычны?..
Не судзіце мяне строга!
Не маё гэта, а Бога...

2016 г.

МЫ

Гасподзь карае нас за здзекі
З матулі роднай – мовы звонкай.
Яна – твар Боскі чалавека,
На ўсё жыццё яго скарбонка!

Маўклівыя, бы на хаўтурах,
Ды брыдкасловы-недарэкі,
Сляпцы духоўнай дыктатуры,
Амаль што недачалавекі.

І не руплівыя мы ў працы,
Зусім бяздарныя ў вучобе...
Жывем – больш спрытныя ў палацах,
Зусім ляютныя ў трушчобах...

І ўсё ніяк не зразумеем,
Што твару Боскага не маем!..
Таму й не хочам, і не ўмеем,
І сярод лепшых не бываем!

2016 г.

НАШЧАДКІ ЯНЫЧАРАЎ

Нашчадкі янычараў,
Бяздушныя звыроды,
Сабакі ды ваўчары,
Віноўнікі нягодаў!

О, колькі зла прынеслі
Вы беднаму народу!
Вы з д'яблаў уваскрэслі
Люцыпару ва ўгоду.

Вы – выклятае племя,
Але яшчэ жывое!..
Бо ваш мярзотны Ленін
Пакуль не пад зямлёю...

Яму б даўно ўжо спрахнуць,
Ператварыцца ў глебу!
Вас праўдаю шарахнуць,
Самім сумленнем трэба.

Вам без вайны ўсім згінуць
Ужо наканавана...
“Магутны Божа” – гімн наш
Гучыць з усіх экранаў.

А вы... як бы без роду,
Канаеце ў бяссілі...
Вы, ворагі свабоды,
Зламалі сабе крылле!

Нашчадкі янычараў,
Бяздушныя звыроды
Вякамі нашы мары
Забруджвалі смуродам.

Сцягі нашы лунаюць
І мова загучала,
Якую помняць, знаюць
Наступнікі Купалы...

На відэа і аўдыё
Адна і тая ж тэма!
Шкада, сказаць па праўдзе вам,
Пустое ваша семя...

2014 г.

У СВЯТА ПЕРАМОГІ

Перамогі прашчураў – ад Бога.
І таму не трэба пра вайну...
Нават маршаў бравурных замнога
Ў нас у Вялікодную вясну.

Лепш няхай абудзяцца званіцы,
Храмы славу Госпаду спяюць...
І мільёны сэрцаў будуць біцца
З гонарам за спадчыну сваю.

У НОВЫ ГОД

Зачакаліся прыходу
Людзі Госпада самога...
Толькі Ён мяняе год зноў,
Не мяняючы нічога!

“Трэба хлеб вам і да хлеба, --
Зоркі шэпчуць у зеніце, --
Не чакайце манны з неба –
Самі сейце, самі жніце!..”

2015 г.

НЯЎРОД

Ёсць на свеце розныя няўроды:
Ёсць што плёну не дае і кроў...
Смешна называць сябе народам,
Мову забываючы дзядоў.

Але дух бунтуе зноўку й зноўку...
Дзякуй Богу, што хоць ён такі!
А з крывёю перадазіроўка
Выйшла ў беларусаў... За грахі!

Вось і не ўрадзіла наша ніва!
І каторы раз – усё няўрод!
Хто з кароткай памяццю – шчаслівы.
Бо хто з даўняй – спраў неўправарот!

НЯШМАТ

Дзеля Госпада Бога
Не жадаю замнога:
Крыху праўды і волі,
Год пад сотню даволі,
Каб паспець, каб адбыцца...
Вось і ўсё тут! Як быццам...

2015 г.

***

Я доўга буду жыць...
Няварты я нябёсаў.
Нямала насмяціў я на Зямлі.
Нямала асушыў рачулак, плёсаў...
Зашмат пяску здабыў...
Замест раллі...

Пакуль не замалю грахі –
Не буду
Забраны Богам у нязнаны рай.
О, колькі трэба год мне,
Каб ад бруду
Ачысціць занядбаны мною край!

1995 г.

***

Не было
І няма
І не будзе нічога?..
Не!
Было, ёсць і будзе.
Усё!
Там,
На відэастужцы,
У Вечнага Бога,
Да драбніц
Маё знята жыццё.

Толькі там,
На жахлівай і праведнай
Кручы,
Да якой не дайсці,
Не даплыць,
Не дажыць,
Ён, Мудрэц,
Тую стужку живую адкруціць,
Мне пакажа,
А Сам прамаўчыць...

Так
І слоўца не скажа,
Ды гляне сурова...
І ў адвечных і родных,
Відушчых вачах
Прачытае Душа
Наймудрэйшыя словы,
Каб з канца
Ўсё інакш распачаць.

1995 г.

ПАД ВЯЛІКІМ КУПАЛАМ БЛАКІТНЫМ

Пад вялікім купалам блакітным.
На цвярдыні, скуль паўстаў твой прах,
Не кажы ніколі слоў агідных,
Не рабілі ніколі брудных спраў!

Залатое пражыві стагоддзе,
Хоць і паўстагоддзя пражыві...
Перш чым у Сусвет табе сыходзіць,
Ты Святога Духа прызаві!

Прагне Ён даўно цябе паслухаць,
Ды згубіўся ты сярод дарог...
Мітусні зямныя завіруха
Замяла і збіла цябе з ног!

Ты паўстаў, уклечыў у знямозе,
Дух Святы схіліўся над табой...
Свой спачын ты заслужыў у Бозе,
Перш чым зноўку рынуцца... у бой!

2017 г.

З

Нажыць
заставіца так мала...

***

Струменіць час, пранізвае мяне,
Нясе душу-пушынку маю ў вечнасць.
А мы гаворым: “Пройдзе ўсё, міне...”
Нічога не міне пад Шляхам Млечным!

Ляціць душа-пушынка і ляціць...
І, нават, калі ў вечнасць прылятае,
Яна ўсё тая ж, як і пры жыцці:
І грэшная і крышачку святая.

Усё ўвабрала, кожны міг зямны,
Гатовая да вечнасці, гіены...
Прайгралі д’яблы! Тленныя яны!..
А вось Яе Гасподзь стварыў нятленнай!

2012 г.

ПАМ'ЯЦІ А. СЫСА І НЕ ТОЛЬКІ...

Матулі сыноў забіраюць
Бяспутных ды Госпаду мілых,
Каб там, паміж пеклам і раем,
Падняць іх духоўныя сілы,

Сасмяглыя вусны спатолиць
Не горкім віном, а нектарам,
Каб болей не знаць ім ніколі
Пахмельяў ды п'яных угараў.

Сыны тут нярэдка ў адчаі
Прачулыя вершы казалі,
Бадзяжных сяброў прывячалі,
Днявалі каб і начавалі...

Гулліва, ды сумна, жылося
Сынам без дакору і ласкі...
А матак сустрэлі ў нябёсах –
І вечнасць здалася ім казкай!..

Нянадта і ты, наш паэце
(Наколькі імпэту хапіла),
З дабром быў на “ты” ў гэтым свеце –
Скасіла зямлі злая сіла!

Ды як бы яна ні касіла,
На ўскрайку нябёсаў жаданых
Паўз лёс свой, паўз продкаў магілы
Трапляем усе мы... не рана...

Не ганьбяць матулі, не лаюць
Сыноў, што ў пахмеллі з адчаю...
Матулі сыноў вызваляюць
З нясцерпнага пекла... для раю.

2013 г.

ПЛОЦЬ

Ты, плоць, -- астрог,
Ты, плоць, -- турма!..
Душа ў табе ўсё ж недарма
Праводзіць тэрмін свой зямны.
Анёлы ведаюць... Яны
Ўдзень і ўначы побач з табой
Вядуць са злом нябачны бой,
Душа каб спела і расла,
Ад плоці вольнаю была!

...Гадзіннік сціх. Спыніўся час...
Пільнуе гэтак неба нас!

2017 г.

ПРАЎДА

Праўда ў Святога Духа...
Трэба Яго слухаць!
А хто гэта разумее?
А хто Яго слухаць умее?
Вучоны, святар, блазень?..
А праўда... бокам вылазіць!

2016 г.

РАЗМОВА З СУМЛЕННЕМ

Забі мяне, сумленне, засячы!
Хіба магчыма ад цябе ўцячы?
Схаваюся...
А ты ўжо – тут як тут!
Выносіш мне нябесны свой прысуд.
Усё жыццё з табой вучуся жыць.
А так нясцерпна хочацца грашыць!..
Кручуся, як вужака, на агні,
Няздольны шанаваць і бараніць,
Тым больш любіць
І верным быць табе...
Грашу, хоць сам з грахамі
Ў барацьбе...
Ты, ведаю, паслана Небам нам,
Хоць і пакрыўдзіў Госпада Адам...
Перад Тварцом
Трымаеш ты адказ
За веруючых і бязбожных нас.
Ты – соль зямлі,
Гарантыя жыцця!
Ты – паратунак наш ад небыцця!
Усё жыццё з табой імкнуся жыць...
Хоць так нязводна...
Хочацца грашыць!

2012 г.

РАСПЛАТА

Госпаду ўсё бачна і вядома,
Нават за стагоддзі напярод...
Дык чаму такі нервовы гоман,
І чаму хвалюецца народ?

Сцішацца і хаты, і палаты,
І не ўспомніць пра бузу ніхто...
Бог даўно прадвызначыў расплату:
Чым, каму і колькі, і за што?

2016 г.

***

Балюем... Множацца даўгі...
Святыні топчам і дамовы...
Святыні тры:
Сцяг,
Герб
і гімн!
Сцяг -- то душа...
Герб -- дух...
Гімн -- мова...

2013 г.

БУДУЧЫНЯ

Дзесь за доламі-лясамі
Спіць сном вечным Легіён...
Госпад радуецца з намі,
Што ёсць мы і што ёсць Ён;
Што скарыўся дух нячысты,
што Зямля -- пявучы сад,
А душа -- сасуд празрысты,
Як мільярды год назад...

***

Марудна будні цягнуцца зімы,
Імгненна пралятаюць святы вёснаў...
Спазнаўшы сутнасць Часу,
знікнем мы
Тут, на зямлі...
А з'явімся ў нябёсах...
За намі прыйдуць іншыя зусім:
Не праўнукі -- аракулы-паўбогі...
І будзе ачышчаць нялёгка ім
Палі,
лясы,
рачулкі і дарогі.

2015 г.

РАХМАНАСЦЬ

Сам сябе прыніжай на зямлі,
Бог узвысіць цябе ў нябёсах!
Ні ў начальнікі, ні ў каралі
Не ідзі, хоць змушае лёс сам!

Крыж нясі свой... Спакусы хай
Без цябе адляцяць у пекла!
Памятае душа свой рай –
Ні раскошы, ні славы... А пекна!

Так, не быць яму на зямлі,
Незямному святому раю!
Ні ў начальнікі, ні ў каралі!..
На сярмяжным руне паміраю...

2016 г.

РОДНАЕ

На родных гонях доўжыцца зіма,
Цюльпаны, ружы – за шкляной мяжою...
Альтэрнатывы роднаму няма!
Хаця... прабачце, ёсць – толькі чужое.

Насоўваецца і шыпіць яно,
Як смоўж агідны і як цмок грымучы...
А роднага не чутна, не відно...
І толькі Дух віруе неўміручы.

***

Свабоды жыць сумленна
Прагне дух!
А духу болей іншага й не трэба...
Бо дух
Ствараць гатовы
І за двух
На матчынай зямлі,
Пад родным небам.

2010 г.

СВЯТЫ ДУХ

Каго заўгодна можна слухаць,
А Ісціна адна ў крыві:
Найпер за ўсё Святога Духа
На ўвазе май і з Ім жыві.

Усемагутны, справядлівы...
Адзіны ён Бог і Суддзя!
Ён прагне, каб ты быў шчаслівы,
Ён “Я” тваё, другое “Я”...

Насамрэч першае... І трэба,
Як ні карцелася б табе,
Заўжды і ўсюды слухаць Неба
І быць з другім “Я” ў барацьбе.

СТЫХІЯ ДУХУ

Паэт, цябе не заўважаюць...
Не паважаюць... Ціхі ты...
Але не будзь ты варты жалю –
Маланкай вымкні з цемнаты!

Паэт, дай слоўцам аплявуху
Таму, хто ладзіць тарарам!..
Паэзія – стыхія духу,
Душы дзівосны, звонкі Храм.

2016 г.

СЁМЫ ДЗЕНЬ

Хай свет шалее,
Я ж займуся вечным.
Для вечнасці стваралася душа!
Яе прызвание – Шлях,
Празваны Млечным...
Абрыдлы ёй наш сатанінскі шал.

Хай свет шалее,
Я ж займуся вечным.
Стваральнікам спаслана адкрыццё:
У мірыядах зор,
Пад Шляхам Млечным
Для вечнасці
Стваралася жыццё.

Праз пыл зямны
Прайшлі тысячагоддзі.
Для вечнасці
Дык толькі сёмы дзень
Не скончыўся,
Яшчэ ўсё на сыходзе
Не скончыўся,
Усё яшчэ ідзе.

І ў дзень уваскросны
Не сціхаюць войны,
І дня не выдаецца без разрух...
Шалее свет!..
І толькі Ён спакойны –
Святы і бессмяротны
Вольны Дух.

2000 г.

СПІРАЛЬ

Не Смерць чакае нас, а Вечнасць –
Нам жыць, расці, натхненне піць!..
Таму баяцца недарэчна –
Дарэчы верыць і... любіць.

Агмень у сэрцах узгарыцца,
Каб зразумець усе змаглі,
Як важна Вечнасці скарыцца
Яшчэ да скону на Зямлі.

Сканаць жа цэлам – не памерці,
Душою, Духам акрыляць!
Расці, тварыць у кругаверці
І па Спіралі той кружляць...

2015 г.

УДЗЯЧНАСЦЬ

Мы ўдзячны Госпаду за старасць –
За час вымольвання грахоў...
Грахі – злаякасная нарасць
І чорная, як дзёгаць, кроў.

Час пад акрытым небасхілам
І з непакрытай галавой
Прасіць апошнія даць сілы
Ў апошні, прадсмяротны бой.

Якія потым будуць вехі,
Якая родзіць нас зямля?..
Мы ўдзячны Госпаду наўвекі,
За зорны з ім бясконцы шлях!

2016 г.

СТАРАСЦЬ

Ах старасць, старасць!
Мімаходзь
Цябе хто толькі не аблае!
Цябе не кожнаму Гасподзь
У гэтым свеце пасылае.

І наш нябесны Валадар
Цябе, напэўна, і прыдумаў
Як панацэю і як дар
У гэтым паўсядзённым тлуме.

За нашы юныя грахі
І за правіны маладосці
Былі адрэзаны шляхі
К табе, о старасць, для кагосьці.

І як пашанцавала тым,
Хто дачакаўся цябе, старасць!
За юбілеем залатым
Ты залатая наша мара.

Ты – час раскаяння, пакут
І шкадаванняў, і расплаты...
Калі іх не пакінуць тут –
Не ўпусцяць зорныя палаты.

І хоць цябе не цэнім мы,
Як і жыццё сваё парою,
Нас лёс пазбавіў многіх бед,
Шанс даючы пажыць з табою.

2016 г.

СУДНЫ ДЗЕНЬ

Як кепска ў жыцці павялося!
Шчыруе блазнюк-маладзён...
Як мала ўжо дзён засталася!
Як шмат разбазарана дзён!

А дзе яно, тое насенне?
Па ветры ды па камянях!..
Чысцюткае белле-адзенне
Басяк на рыззе прамяняў...

Нядбайна сабрана калоссе...
А ніўка дзе, серпik мой дзе?..
Як мала ўжо дзён засталася!
Як рана дзень Судны ідзе!

СУМЛЕННЕ

Сумленне ловіць нас на слове.
Яно – наш следчы, так бы мовіць...
Яму не трэба нават сведкі
Ды алібі-марыянеткі!

Сумленню доказы не трэба,
Яно – адлюстраванне неба!

2016 г.

СУСВЕТ

Я,
ты,
узе мы –
пыл,
павер мне,
у куце,
дзе вісіць павук...
Сусвет –
вялікая майстэрня
Магістра велічных навук.

Усё суладна тут,
дыхтоўна,
да месца
і да часу ўсё.
Нішто не дзеецца
раптоўна.
Ну хоць, да прыкладу,
жыццё...

Вагу ўсё мае,
прызначэнне:
быццё
і, нават, небыццё,
любыя
пыл,
квazar,
святчэнне,
як і любое адкрыццё.

Усё Магістру любя-міла,
патрэбна,
каб і надалей
усё круцілася,
сваціла...
у першароднай той імгле.

2010 з.

TAM

Памяти Алеся Письмянкова

Здаўна ўжо гэта заўважаю
Ў бязладнай кругаверці,
Што самі мы сябе пужаем
Самым страшнейшым – смерцю.

А сонца грэе... Краявіды
Смарагдава-крышталныя...
А можа гэта мы – прывіды,
А там усё – рэальнае?

2014 г.

ФАНТОМ

Хто скардзіцца, што за бартом
Жыцця,
Брыдзе скрозь зацень церній?..
Жыцця няма...
А ёсць фантом
Бязмерны,
Хіжы,
Ненажэрны!

Не пніся, дружа!
Сілы ўсе
Патраць ты лепш на ўсведамленне,
Што ўсё сплывае пакрысе...
А Дух –
рэальны і нятленны!

Ілюзіён: вясна, зіма...
Дух крышыць камень,
Лёд і сцены!
А раз няма жыцця – няма
І смерці!
Так, прывід нікчэмны...

2009 г.

ТВОРЦУ

Начамі доўгімі маліцца і... пісаць –
Вось лёс абарных Богам і Сумленнем!
Маліцца... каб да зор ішло маленне.
Пісаць... каб зразумелі пакаленні,
У чым ёсць сэнс жыцця, яго краса...

Цябе поруч з апосталамі Час
На службу хрысціянскую паставіў.
Ты сам заканадаўца, аўтар правіл,
Як птушка Фенікс, уваскрэслы Амель,
Мо тысячны, ці ўжо мільённы раз!

ТРЫЯЛЕТ

Мяне даткнуўся Дух Святы!
Анёлам мне служыць ахвота,
Рабіць нябесную работу...
Мяне даткнуўся дух Святы!

Крычу ў Сусвет да хрыпаты
На розных мовах, паліглотам!
Мяне дакнуўся Дух Святы!
Анёлам мне служыць ахвота.

2017 г.

СУМЛЕННЕ

Па праўдзе, кажаш, хочаш жыць?
Вядома, па сваёй, па роднай...
Але... навокал – міражы,
Сапраўднай ісціны – ніводнай!

Хоць спазнавай бязмежжа зор,
Хоць дзень і ноч стой у маленні...
Сумленне – Боскі кантралёр.
Жыві і слухайся сумлення!

ТУТ І ТАМ

Я – тут і там...
Бясспрэчна, адначасна.
Такі мой чын,
Мой лёс зямны такі.
І ўдзень і ўноч
Агмень мой непагасны
Гарыць і асвятляе ўсе бакі.

Усюды я...
І нават там, дзе змрочна.
Вось-вось і тут адродзіцца святло...
Я – непазбежны,
Значны,
Відавочны.
Я – тут і там!
Так ёсць і так было.

2015 г.

ХТО МЫ?

Паўстане дух! Пакіне цела...
Яно не роўня ўжо яму.
Жыццё... у вырай адляцела,
За далягляды... Не відно...

Хто мы? Жывыя вечна духі!
Вандроўнікі бясконцых ніў...
Заўсёды ў пошуку і руху,
А на Зямлі – гады ці дні...

Відаць, без гэтае Юдолі
Нам не хапала б моцы крыл...
Нам нестася той прагі волі,
Дзеля якой нас Бог стварыў.

2015 г.

ЦЯРПЛІВАСЦЬ

Якая ж у нябёсаў міласць!
А людзі “гнуць” правы свае...
Бог даў нам Волю і Цярплівасць.
Дык што як Волі нестае?..

Бывае, што крывёй і потам
Хлеб здабывае чалавек...
А Воля... Яна прыйдзе потым.
Яе нам хопіць на свой век!

Але пры ўмове, што цярпліва
Хрыста крыж будзем несці мы...
Цярплівасць – Боскае ёсць дзіва!
Да Волі шлях... Амаль прамы.

2015 г.

ШЛЯХ

Шлях жыщцёвы ў цернях, слізкі...
Збочыць – толькі даражэй!..
Памятайце: Господ блізка,
Сатана ж яшчэ бліжэй!

Можа й ён падняць... Ды потым
Так балюча падаць зноў!
Шлях пальеш крывёй ды потам,
Пакуль вернешся дамоў!

Ну а дома... Так як дома!
Часу мала...Безліч спраў...
І далей як – невядома...
І, як быццам, не ўміраў!

2017 г.

Я

Ну вось і я з’явіўся паміж вас;
Прыйшоў і мой, як кажуць, зорны час!
І абудзілася жаданняў сто!..
Аказваецца нечакана, што
Ўва мне жывуць галактыкі, Сусвет;
І я – Стары і Новы Запавет!..
У грэшным целе свеціцца Душа
Без дна, без меж – як гэты ўвесь абшар.
Вось што такое вы і мы, і я!..
У кожнага пры тым ёсць калея...
Дарага ёсць у кожнага свая,
І кожны – гэта як мільярды “я”;
І кожнага нясуць Жыццё і Смерць
У чорную дзіру, у кругаверць...

***

Я не магу, каб не бачыць, не слухаць
Планету зямную, астральную...
Я – адна з клетак Святога Духу,
Рэальная, матэрыяльная!

2017 г.

ЯК НА ДУХУ...

Як на духу кажу “даруйце!
І не пытайцеся “за што”!
За ўсе грахі даруйце, людзі!
А колькі іх? Каб ведаў хто...

“Ідзі малі спачатку Бога!..” –
Параду нехта мне дае...
Пасля ўжо да яго самога...
Цяпер жа вас мне нестae!

Перад сабою павінюся,
У вас спагады папрашу...
Дарую здрадніку і гнюсу –
Зраблю пушынкаю душу...

Тады й Гасподзь мяне прывеціць,
Пад свае шаты пазаве...
Бо толькі так у нашым свеце
Дарогу знойдзеш у “той свет”.

Таму нам трэба жыць панову,
Далей вучыцца не грашыць
І новы сэнс спасцігнуць словаў,
І зразумець, што значыць жыць...

2016 г.

***

Як час ляціць крылата!
Як зменліва на свеце!
І зло будзе праклята!..
Не ўнукамі, а дзецьмі...

Гады ў рады... І ўранку
Праз год ці два (так будзе!)
Сам Бог неспадзяванку
Спашле цярплівым людзям.

Ён не дазволіць крыўдзіць
Так доўга духам кволых...
Час Люцыпара сыдзе,
Надыдзе Час Анёла!

2006 г.

НЕ ШКАДУЙ...

Не здзіўляйся, што смерць ля дзвярэй,
Не шкадуй сваіх зімаў і летаў,
Што не станеш яшчэ больш старэй,
Развітаешся хутка са светам!

На зямлі не ўратуюць цябе
Ні любоў, ні нянавісьць – нічога!
Светлы, радасны, а не ў журбе,
Пакланіся Айцу свайму – Богу!

2016 г.

***

“Шануй свой дзень! –
Казалі мне. –
Інакш бяследна ён міне...”
А я шпуляў, выкідваў дні
На тлумны сметнік мітусні.

“Спяшайся жыць!” –
Быў мой дэвіз.
І я імчаўся
Ўверх і ўніз,
Ні затрымацца,
Ні прыстаць,
Ні падабрэць,
Ні мудрым стаць...

А калі грымнуў
Судны дзень –
Глядзеў я сумна на людзей.
І запыталі землякі:
“Адкуль прыйшоў
І хто такі?
І з чым прыйшоў
На Судны дзень,
І што пакінеш для людзей?..”

“Ты меў свой час...” –
Сказалі мне.
Хіба я мог сказаць ім “не”?
Мне столькі часу даў сам Бог!
А што паспеў я?
Што я змог?

1987 г.

З БОГАМ

Нам не застаецца нічога,
Як у гэтым свеце выбіраць,
З Усявышнім Богам
ці без Бога
Жыць
і ў час найгоршы
паміраць.

Нам Гасподзь
не чыніць перашкодаў;
Самі вырашаем,
як нам жыць.
Хто расце,
мудрэе год ад году;
Хто жыве сабе як набяжыць.

Бо ўсё роўна бег не заповоіць
Хуткі і бязлітасны наш час.
“Дык чаго не жыць
па сваёй волі!..” —
Д’ябал пераконвае ўсіх нас.

Толькі воля не твая ўжо, браце!
Выбар твой нячысцік адабраў...
Ён набытак твой,
тваё багацце;
Ты не Бога, ты яго абраў!

І ад Бога ты, вядома, вольны!
Можаш не маліцца,
не пасціць...

Значыць,
ты на гэта толькі здольны;
Значыць,
толькі гэта ты спасціг!

А ў цябе ж быў час
і ўсё да часу!..
Самае галоўнае было:
З Богам змог бы ўсё
спазнаць адразу:
што Дабро,
а што такое Зло...

2017 г.

***

“Ці ёсць на споведзь час, ці не?” –
Гады пытаюцца ў мяне.
І тоўпяцца за мною следам...
Адкуль жа мне пра гэта ведаць?
Я каюся... Душа святлее...
Мне купал неба – маўзалеем!

2017 г.

***

У мяне на далоні – свет.
Вось ён быў – і няма!
Сняжынка
Пабыла на далоні хвілінку...
Знік і след.

У маёй у Душы – Сусвет.
Я збіраю імгненні ў Вечнасць!
Я на Боскім адвечным Вечы
Век!

1990 г.

***

Пажыць застаецца так мала...
Гасподзь жа парупіцца так,
Што доўга яшчэ твая сталасць
Цябе не пакіне ніяк!..

І зрок твой, і слых абвастрацца,
Хоць тройчы ты немалады!
Як быццам табе гадкоў дваццаць...
Гасподзь падаўжае гады!

2016 г.

***

Сыду на схіле дня
Ў жалобны човен я.
Перавязе Харон
Да Бога на паклон.

Магутны Валадар,
Бясконцы твой абшар!
У райскай старане
Дай месца трошкі мне...

Я там любіў прастор,
Сваволіў, як віхор...
А тут – на хмарцы хоць,
Ды гаспадар, не госць...

Сыду на схіле дня
Ў жалобны човен я...
Я ўволю пагасціў –
Дамоў, Гасподзь, пусці!

2000 г.

ЗМЕСТ

“Богацэнтрызм” – гэта нармальна! 3

1. Гасподзь адзін...

Світанне 5

Як жыць?.. 6

Жыві па-Боску!..

Будзьма!

Свечкі

Абвяшчаю вайну...

***Адвечная душа мая...

***Бог беларуса пачуе...

Грэх

Агмень

Увазнясенне

***Рэальныя і віртуальныя

Вар’яцтва

Грэх

Дар

Гасподзь адзін...

Яднанне

Дарога

***Дзе ні ступіш...

Два менталітэты

***Д’ябал без служак...

***Цела ў стоме...

***Карае Бог нас...

Дзіва слоў

Духі

Душа
Ён
Чалавек
Душа
Жыў...
Жыццё зямное
***За кожны міг...
***Калі Госпаду будзе заўгодна...
***Спакой... Пакой...
Здзяйсненне
***Загасціліся мы...
***Што такое шчасце?..
Злыбда
Душа
Лепшыя і горшыя
Зман
Вера
Вір
Грахі
Да Хрыста!
Зерне ісціны
Казалі мне...
Дзесяць заветаў
Дар і даніна
Дзеці Вечнасці
Жарсці
Не прасі
Правіны
Ты
Сумны экспромт
Зямля
Ісціна
***Каб засталіся сляды...

2. Калі чалавек нараджаецца...

Кара
***Бог – валадар сваіх Сусветаў...

Мне цікава змагацца...
Малітва Святому Духу
Так бы мовіць...
Мова
***На мове, што Бог табе даў...
***Сэнс здаровы...
Наша мова
Ён і мы
***Народ, схіліся перад ісцінай...
Калі чалавек нараджаецца...
Мы
Наш Бог
Творцу
Паэт
Плеяда
Цяжкія часіны для паэтаў
Таўро
Папросту я...
***Мне б не есці...
***Мо занадта я крытычны?..
Мы
Нашчадкі янычараў
У свята Перамогі
У Новы год
Няўрод
Няшмат
***Я доўга буду жыць...
***Не было і няма...
Пад вялікім купалам блакітным

3. Пажыць застаецца так мала...

***Струменіць час...
Памяці А. Сыса і не толькі
Плоць
Праўда
Размова з сумленнем
Расплата

***Балюем...

Будучыня

***Марудна будні цягнуцца зімы...

Рахманасць

Роднае

***Свабоды жыць сумленна прагне дух...

Святы Дух

Стыхія духу

Сёмы дзень

Спіраль

Удзячнасць

Старасць

Судны дзень

Сумленне

Сусвет

Там

Фантом

Творцу

Трыялет

Сумленне

Тут і там

Хто мы?

Цярплівасць

Шлях

Я

***Я не магу...

Як на духу...

***Як час ляціць крылата!..

Не шкадуй...

*** «Шануй свой дзень...» 100

З Богам 101

***"Ці ёсць на споведзь час, ці не?.." 102

***У мяне на далоні свет... 103

***Пажыць застаецца так мала... 103

***Сыду на схіле дня... 104